

Başvuru Numarası : 2024/82
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.12.2024/48
Karar Numarası : 2024/1244
Başvuran : M.S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Zile M Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın Kurumda gece rahatsızlanması üzerine revire gitme talebinde bulunduğu ancak revirde görevli sağlık personelinin bulunmadığı, gece revire gitme talebi nedeniyle infaz ve koruma memurunun kendisine bağırdığı, üzerine yürüdüğü ve tehdit ettiği, kendisine hukuka aykırı olarak disiplin cezası verildiği, usulsüz şekilde başka bir ceza infaz kurumuna nakledildiği, daha önce ödemiş olduğu nakil ücretinin zayı olduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. 22/9/2022 tarihinde isteğe bağlı olarak naklinin Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Tokat Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirildiğini, 1/8/2023 tarihinde rahatsızlanması üzerine revire götürüldüğünü, gündüz vardiyasında görevli personel tarafından kendisine antibiyotik ilaç reçete edileceği bilgisi verilmesi üzerine kalp rahatsızlığı olmasından dolayı her türlü ilacı kullanmadığını ifade ettiğini; ardından ağrı kesici ilaç verildiğini, gece ateşinin çıktığını, revire gitmek üzere talepte bulunduğunu fakat gece mesaisinde revirde görevli herhangi bir sağlık personelinin olmadığını, Kurumun gece mesaisi için sağlık personeli bulundurmuyor olmasının usullere aykırı olduğunu,

b. Gece revire gitme talebi üzerine infaz ve koruma memurunun kendisine bağırdığını, üzerine yürüdüğünü, "senin defterini düreceğim, sen görürsün" dediğini, bunun üzerine ilgili memura kalp hastası olduğunu söylediğini, başına herhangi bir kötü durum gelmesi halinde Kurum personelinin sorumlu olduğunu ifade etmesi üzerine infaz ve koruma memurunun, kendisini tehdit etmekle suçladığını; yaşanan münakaşanın ardından 112 Acil Servisin arandığını, ambulans ile hastaneye götürüldüğü sırada söz konusu memur ile sözlü münakaşanın devam ettiğini, ilgili infaz ve koruma memurunun görevini kötüye kullandığını, bu nedenle ilgili personel hakkında işlem başlatılması gerektiğini,

c. Bu olaydan iki gün sonra "kamu güvenliğini ve asayışı bozma" gerekçesiyle hakkında disiplin cezası verilerek başka bir ceza infaz kurumuna nakledildiğini, isteğe bağlı nakil olarak geldiği Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun ailesinin ziyareti için uygun bir yer olmasına karşılık naklinin yapıldığı Erzincan L Tipi Kapalı

Ceza İnfaz Kurumunun ailesiyle görüşebilmesi için elverişli mesafede olmadığını, bu nedenle nakil ücretinin zayı olduğunu ve usulsüz olarak nakli yapan Kuruma nakil bedeli için yaptığı ödemenin enflasyon oranında hesaplanarak tarafına ödenmesini talep etmektedir.

3. Tokat Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların sağlıklarının korunması, teşhis ve tedavilerinin yapılması, tedaviye erişimlerinin kolaylaştırılması için azami çaba gösterildiği ve gereken her türlü tedbirin alındığı,

b. Mevzuata göre; hükümlü ve tutukluların öncelikle ilde bulunan hastanelere, il düzeyinde tedavi imkânı bulunmaması halinde diğer illerdeki hastanelerin ilgili bölümlerine ve üniversite hastanelerine sevk edildiği, hasta hükümlü ve tutuklunun hangi uzmanlık alanında tetkik ve tedavi göreceğine muayene eden kurum doktorunun, kurum doktoru bulunmuyorsa aile sağlığı merkezinin veya hastanede görevli doktorun karar verdiği, bu aşamada kurum idaresinin bir yetkisinin bulunmadığı,

c. Başvuranın, Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılmakta iken 1/8/2023 tarihinde saat 20.20 de koğuş ziline basarak rahatsız olduğunu görevli personele bildirmesi üzerine Kurum revirinde muayene edildiği, ancak adı geçen in "*...rahatsızım kurum doktoruna muayeneye çıkmıyorum, gündüz revire de çıkmıyorum beni hastaneye göndermeniz gerekiyor, göndermezseniz sorumluluğuna katlanırsınız, gereken şikayetlerde bulunurum*" şeklinde tehditvari ve agresif konuşmalara devam etmesi üzerine 112 Acil Servisin Kuruma çağrıldığı, 112 Acil Servis aracılığıyla Zile Devlet Hastanesine sevkini sağlandığı, hastanede yapılan muayenesinin ardından ilaç reçete edilerek kuruma dönüşünün sağlandığı,

ç. 5/8/2023 tarihinde saat 14.40'ta yapılan aramada ... koğuşunun bahçesinde iki adet pusulanın bulunduğu, olay üzerine başvuranın ifadesinin alındığı, ifadesinde pusulalardan birinin kendisine ait olduğunu ve pusulada Kurum personeli ile ilgili diğer hükümlü ve tutuklulara bilgi verdiğini beyan ettiği, bahse konu olay neticesinde başvuran hakkında alınan Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 9/8/2023 tarihli ve 2023/... sayılı kararı ile başvuranın asayiş ve güvenlik gerekçesiyle konumuna uygun bir ceza infaz kurumuna naklinin sağlanması kararının alındığı, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 10/8/2023 tarihli ve sayılı yazısı ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Zorunlu Nedenlerle Nakil*" başlıklı 56'ncı maddesi ve 5/6/2015 tarihli ve 167 No'lu Genelge'nin "*İkinci Bölüm*" 17'nci maddesinin birinci fıkrası gereğince, 14/8/2023 tarihinde Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği, anılan Kurumda barındırıldığı süre zarfında hükümlünün kendi isteğiyle 29/2/2024 tarihinde Eskişehir H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

d. Başvuranın, nakil bedeli için yaptığı ödemeyi talep etmiş ise de 5275 sayılı Kanun'un "*Kendi İstekleri ile Nakil*" başlıklı 54'üncü maddesinde "*(1) Hükümlülerin kendi istekleri ile buldukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için; a) Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri, b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri*" hükmü bulunduğundan kendi isteği ile nakil talebi Bakanlık tarafından uygun görülen hükümlü ve tutuklulardan ilgili madde gereğince nakil ücreti hesaplanarak peşin olarak talep edildiği, başvuranın ödemesini yapmış olduğu sevk bedelinin, kendi isteği ile nakil olma talebine karşılık alınmış olması nedeniyle, bu aşamada geri ödeme yapılmasının mevzuat açısından mümkün bulunmadığı bildirilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükmü yer almaktadır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur. ve sonucunda; (...) yönlerinden incelenir.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. Başvurunun esas incelemesi yapılmadan önce Kurumun, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması görevi açıklanmalı ve başvuru konusunun bu kapsamda kalıp kalmadığı değerlendirilmelidir.

13. 6701 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde ulusal önleme mekanizması görevinin kapsamı;

özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti şeklinde açıklanmıştır.

14. OPCAT'in 19'uncu maddesi uyarınca ulusal önleme mekanizmaları; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile bu kişilere yönelik tutumu düzenli olarak izlemek, sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak ilgililere tavsiyelerde bulunmakla yetkilendirilmiştir.

15. Somut olayda başvuran, Kurumda gece rahatsızlanması üzerine revire gitme talebinde bulunduğunu ancak revirde görevli sağlık personelinin bulunmadığını, gece revire gitme talebi nedeniyle infaz ve koruma memurunun kendisine bağırdığını, üzerine yürüdüğünü ve tehdit ettiğini, kendisine hukuka aykırı olarak disiplin cezası verildiğini, usulsüz şekilde nakledildiğini, daha önce ödemiş olduğu nakil ücretinin zayı olduğunu ileri sürmektedir.

16. İşkence ve kötü muamele yasağı devletin alıkonulmuş kişilere işkence, kötü muamele, gayriinsani ve küçültücü muamele veya ceza uygulamayacağını ifade etmekte olup bu doğrultuda devletlere negatif ve pozitif yükümlülük yüklemektedir.

17. Devletlerin işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin pozitif yükümlülükleri mahpusların sağlık hakkına ilişkin korumayı kapsamaktadır. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma idarenin pozitif yükümlülüğü kapsamında değerlendirildiğinde; mahpusların alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM], *Kudla/Polonya*, B.No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94). Bu bağlamda mahpusun sağlık hizmetlerine erişiminin engellenmesi kötü muamele yasağı çerçevesinde incelenebilecek bir iddia olarak değerlendirilmiştir. Öte yandan iddiaların yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilmemiş birtakım karinelere dayanması gerekmektedir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Hakan Olğun*, B. No:2014/15588, 25/1/2018, para. 43).

18. Bir mahpusun doktor tarafından muayene edilmesi ve bu bağlamda sağlık hizmetlerinden faydalanan olması doğrudan tıbbi yardımın yeterli olduğu anlamına gelmemektedir (AİHM, *Hummatov/Azərbaycan*, B.No: 9852/03 ve 13413/04, 29/11/2007, para. 116). Yetkililerin kişinin alıkonulduğu süre boyunca sağlık durumuna ilişkin kapsamlı ve düzenli kayıt tutması (AİHM, *Khudobin/Rusya*, B. No:59696/00, 26/10/2006, para.83) ve tedavi hizmetlerinin hızlı, doğru ve sistematik olması da (AİHM, *Melnik/Ukrayna*, B.No: 72286/01, 28/3/2006, para. 104-106) devletin işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında pozitif yükümlülükleri arasındadır. Bu çerçevede ceza infaz kurumunda sunulan sağlık hizmetlerinin halka genel olarak sunulan sağlık hizmetleriyle kıyaslanabilir düzeyde olması beklenmektedir (AİHM, *Blokhin/Rusya*, B. No:47152/06, 23/3/2016, para.137).

19. Başvuran rahatsızlanması üzerine Kurumun revirine götürüldüğünü, gündüz görevli personel tarafından kendisine ağrı kesici ilaç verildiğini, gece ateşi çıkıp tekrar rahatsızlanması üzerine revire gitme talebinde bulunduğunu fakat gece mesaisinde revirde görevli herhangi bir sağlık personelinin olmadığını, gece mesaisi için sağlık personeli bulunmamasının usullere aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

20. Muhatap Kurum başvuranın iddialarına karşılık olarak; hükümlü ve tutukluların ilde bulunan hastanelere, il düzeyinde tedavi imkânı bulunmaması halinde diğer illerdeki hastanelerin ilgili bölümlerine ve üniversite hastanelerine sevk edildiğini, hasta hükümlü ve tutuklunun hangi uzmanlık alanında tetkik ve tedavi göreceğine muayene eden kurum doktorunun, kurum doktoru bulunmuyorsa aile sağlığı merkezinin veya

hastanede görevli doktorun karar verdiğini, başvuranın, koğuş ziline basarak rahatsız olduğunu görevli personele bildirmesi üzerine Kurum revirinde muayene edildiğini, başvuranın tehditvari ve agresif konuşmalara devam etmesi üzerine 112 Acil Servis aracılığıyla Zile Devlet Hastanesine sevkini sağlandığını, hastanede yapılan muayenesinin ardından ilaç reçete edildiğini belirtmiştir.

21. Başvuranın, Kurumda rahatsızlanması sonucu muhatap Kurum tarafından 112 Acil Servisi çağırılarak Zile Devlet Hastanesine sevkini sağlandığı, muayenesi yapılarak ilaç reçete edildiği görüldüğünden kötü muamele yasağının ihlal edilmediğine kanaat getirilmiştir.

22. Başvuran ayrıca gece revire gitme talebi üzerine infaz ve koruma memurunun kendisine bağırdığını, üzerine yürüdüğünü, "*senin defterini düreceğim, sen görürsün*" dediğini, bunun üzerine ilgili memura kalp hastası olduğunu söylediğini, başına herhangi bir kötü durum gelmesi halinde kurum personelinin sorumlu olduğunu ifade etmesi üzerine infaz ve koruma memurunun kendisini tehdit etmekle suçladığını; yaşanan münakaşanın ardından 112 Acil Servisin arandığını, ambulans ile hastaneye götürüldüğü sırada söz konusu memur ile sözlü münakaşanın devam ettiğini, ilgili infaz ve koruma memurunun görevini kötüye kullandığını, bu nedenle ilgili personel hakkında işlem başlatılması gerektiğini ileri sürmektedir.

23. Başvuranın iddialarına karşılık olarak muhatap Kurum cevabi yazısında; başvuranın 1/8/2023 tarihinde saat 20.20 de koğuş ziline basarak rahatsız olduğunu görevli personele bildirmesi üzerine Kurum revirinde muayene edildiği ancak adı geçen "*...rahatsızım kurum doktoruna muayeneye çıkmıyorum, gündüz revire de çıkmıyorum beni hastaneye göndermeniz gerekiyor, göndermezseniz sorumluluğuna katlanırsınız, gereken şikayetlerde bulunurum*" şeklinde tehditvari ve agresif konuşmalara devam etmesi üzerine 112 Acil Servis aracılığıyla Zile Devlet Hastanesine sevkini sağlandığı, hastanede yapılan muayenesinin ardından ilaç reçete edilerek kuruma dönüşünün sağlandığı belirtmiştir.

24. Başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevabi yazısı ve mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın gece revire gitme talebi nedeniyle infaz ve koruma memurunun kendisine bağırdığı, üzerine yürüdüğü ve tehdit ettiği iddialarının soyut beyan düzeyinde kaldığı değerlendirildiğinden kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

25. Başvuran, "*kamu güvenliğini ve asayişini bozma*" gerekçesiyle hakkında usulsüz olarak disiplin cezası verildiğini iddia etmektedir.

26. Başvuranın iddialarına karşılık olarak muhatap Kurum cevabi yazısında; Kurumda yapılan aramada koğuşun bahçesinde iki adet pusulanın bulunduğu, olay üzerine başvuranın ifadesinin alındığı, ifadesinde pusulalardan birinin kendisine ait olduğunu ve pusulada Kurum personeli ile ilgili diğer hükümlü ve tutuklulara bilgi verdiğini beyan ettiği, bahse konu olay neticesinde başvuran hakkında alınan Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 9/8/2023 tarihli ve 2023/... sayılı kararı ile başvuranın asayiş ve güvenlik gerekçesiyle konumuna uygun başka bir ceza infaz kurumuna naklinin sağlanması kararının alındığı belirtilmiştir.

27. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak nitelendirilebilecek tutum ve davranışların birçok tezahürü olmakla birlikte genellikle idare ve personelin kasıtlı davranışlarından ve yönetsel hatalar ile yetersiz kaynaklardan kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda kişinin haksız nedenlerle sürekli disiplin cezası aldığı yönündeki iddialar kötü muamele yasağı çerçevesinde incelenebilirse de iddiaların yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilmemiş birtakım karinelere oluşması gerekmektedir (AYM, *Hakan Olğun Başvurusu*, Başvuru Numarası: 2014/15588, Karar Tarihi:25/1/2018, p.43).

28. Mahpuslar, ceza infaz kurumlarında düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından 5275 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, haklarında eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanun'da belirtilen disiplin cezaları uygulanmaktadır.

29. Öte yandan, mahpusa kasıtlı bir biçimde verilen disiplin cezalarının süreklilik gösterdiği takdirde kötü muamele yasağının asgari eşiği aşılabilmektedir. Nitekim AYM, kasıtlı biçimde açıldığı iddia edilen disiplin soruşturmalarıyla verilen toplam yirmi sekiz gün oda hapsi cezasını değerlendirirken korumasız ve zayıf durumdaki kişinin sistematik şekilde cezalandırılmasının kişide elem ve korkuya yol açabileceğini vurgulamaktadır. Mahkemeye göre bu durum kişinin ruhsal bütünlüğü ile onurunu zedeleyerek kötü muamele yasağının asgari eşiğini aşacaktır (AYM, *Bayram Tuğrul Yıldırım ve Hasan Yıldırım Başvurusu*, Başvuru Numarası: 2014/5280, Karar Tarihi: 24.5.2018, para. 74-77).

30. Başvurana verilen disiplin cezaları bu bağlamda değerlendirildiğinde, uygulanan cezaların ceza infaz kurumunda düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması amacıyla verildiği, bu bağlamda kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

31. Başvuran, ailesinin ziyaretine gelebilmesi için uygun olan Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna kendi isteği ile naklinin yapıldığını ancak sonrasında nakledildiği Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun ailesinin gelebilmesi için uygun mesafede olmadığını, bu nedenle ödemiş olduğu nakil ücretinin zayı olduğunu iddia ederek nakli yapan Kuruma nakil bedeli için yaptığı ödemenin enflasyon oranında hesaplanarak tarafına ödenmesini talep etmektedir.

32. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, OPCAT uyarınca ulusal önleme mekanizması görevini üstlenmiştir. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesiyle; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması görevini yapmak, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek görevleri verilmiştir.

33. 6701 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde de bu görev kapsamı; özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerlerde işkence ve kötü muamele vakalarının yaşanmaması amacıyla bu yerlere yönelik izleme, inceleme, denetleme, değerlendirme ve raporlama faaliyeti yürüten bir ulusal önleme mekanizmasının oluşturulması ya da mevcut insan hakları kurumlarına bu görevin verilmesini öngören OPCAT'in getirdiği yükümlülüğün bir gereği olarak Türkiye İnsan Hakları Kurumuna bu sorumluluğun yüklendiği şeklinde açıklanmıştır. 6701 sayılı Kanun ve bu Kanun'un gerekçesine bakıldığında bu sorumluluk; işkence ve kötü muameleye karşı ulusal önleme mekanizması görevi şeklinde betimlenmiştir.

34. Tüm bu açıklamalarla birlikte Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun ayrımcılık yasağı ile ulusal önleme mekanizması kapsamında işkence ve kötü muamele yasağının ihlaline ilişkin iddialar bakımından başvuru alabileceği sarihtir.

35. Somut olay incelendiğinde; başvuran, Zile M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna kendi isteği ile nakil edilmesi için yaptığı ödemenin enflasyon oranında hesaplanarak tarafına ödenmesini talep etmektedir. Başvuranın yapmış olduğu nakil bedeli ödemesi talebinin, yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde Kurumun görev alanına girmediği ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĐLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye